

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014

Vid Arkivens Dag i november var temat "Orostider". Därför valde arkiven att hålla till i bergmagasinen i Zakrisdal. Besökarna möttes av soldater i olika mundering, lottor och luftskyddspersonal. Särskilt populär blev serveringen av ärtsoppa från kokvagn. Från vänster ses Fredrik Danielsson och Jan Löfgren, Värmlandsarkiv, Annika Eriksson och Monica Gustafsson, Föreningensarkivet och Hans Hulling, Värmlandsarkiv.

Föreningensarkivet i Värmland

Postadress

Box 162
651 05 KARLSTAD

Besöksadress

Arkivcentrum
Hööksgatan 2

Telefon

054-701 11 77
Telefax
054-15 76 20

E-postadress

fa@arkivcentrumvarmland.se

PlusGiro

375675-6
Bankgiro
614-0271

Organisationsnr

873200-0362

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 2014

Föreningsarkivet i Värmland är centralarkiv för de ideella föreningarna i Värmlands län. Sedan 1949 arbetar arkivet med att förvara och förvalta arkiven efter tusentals värmländska föreningar. I Föreningsarkivets målsättning ingår också att stimulera användningen av arkiven i olika typer av forskning. Arkivet är till formen ideell förening och vid årsskiftet 2014/2015 var 186 organisationer medlemmar. Föreningsarkivet erbjuder service till medlemsorganisationerna och till många hundra andra aktiva, levande föreningar. Organisationerna erhåller tjänster som trygg förvaring, registrering/detaljförteckning, rådgivning och utbildning i arkivfrågor. Föreningarnas arkivvård kännetecknas av frivillighet så därför lägger arkivet kraft på att informera om nyttan av att bevara föreningsarkiven för framtiden. Föreningarna inser i allmänhet det praktiska/administrativa behovet av att bevara dokumentation. Däremot behövs Föreningsarkivet som inspiratör för att övertyga organisationerna om att deras arkiv är en betydande resurs. Föreningsarkiven är helt nödvändiga för att kartlägga föreningens egen historia, men deras arkiv bidrar också med viktiga pusselbitar vid studier av den lokala och regionala utvecklingen. I dagsläget förvaras närmare 7 000 föreningsarkiv från alla delar av Värmland i Föreningsarkivet. Dessa tillgängliggörs dagligen inom ramen för forskarservicesamverkan i vårt välrustade Arkivcentrum Värmland.

Styrelse och övriga förtroendevalda

Arkivets styrelse

Christer Alnebratt, Karlstad, ordförande
Per Brunström, Karlstad
Åse Gustafsson, Karlstad, v ordförande
Björn-Olov Hallberg, Munkfors
Elsa Hallbäck, Kristinehamn
Lena Hassellund, Kil
Viola Jansson, Karlstad
Lillemor Johansson, Hammarö
Inga-Lill Röhr, Kristinehamn
Leif Spännar, Grums
Martin Stolare, Molkom

Mandattiden utgår

2015
2015
2016
2015
2016
2015
2016
2015
2015
2016
2016

Anders Ajaxson, Karlstad (suppleant)
Elvy Hansson, Grums (suppleant)
Per Nilsson, Töcksfors (suppleant)

2015
2015
2015

Ruth Mofjell, Forshaga (hedersledamot)

Revisorer

Anna-Karin Berglund, Ekshärad
Lars Gunnar Sander, Forshaga
Karl-Johan Ehne, Hammarö (suppleant)
Jens-Åke Nilsson, Karlstad (suppleant)

2015
2015
2015
2015

Valberedning

Peter Olausson, Värmlands Nysäter
Kerstin Sandbäck, Karlstad
Birgitta Staaff-Karlsson, Karlstad (sammankallande)

2015
2015
2015

Mötesverksamhet, organisationsfrågor m m

Vid årsmötet i Arkivcentrum den 15 maj samlades ett trettiotal ombud. Efter årsmötet lyssnade vi till ett spännande föredrag av Anders Ajaxson och Staffan Svanqvist under rubriken "*Landstinget, Maggan och Manne*". Landstingshistoria och legendariska landstingspolitiker i fokus". Föredraget hade sin utgångspunkt i landstingets jubileumsbok "*Vårt LiV*" och bl a fick publiken höra om den första kvinnan i landstinget, Selma Bengtsson. Man kunde bara ha önskat att Anders och Staffan haft en större publik.

Styrelsen har sammanträtt vid sex tillfällen under året.

Arbetsutskottet, som består av ordf Christer Alnebratt, v ordf Åse Gustafsson, Leif Spännar och Per Brunström, har haft tre möten. Arkivchefen är föredragande och adjungerad sekreterare i styrelse och arbetsutskott.

Hedersledamoten Ruth Mofjell fyllde 90 år den 21 mars och arkivchefen representerade arkivstyrelsen vid födelsedagsfirandet.

Organisationsfrågan

Styrelsen fortsatte under året att diskutera frågan om en eventuell verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv. En kravspecifikation behandlades i arbetsutskottet och styrelsen under januari och februari. Det var viktigt att formulera kraven gentemot regionen på ett genomtänkt sätt. Skulle arkivet mäktas med att trygga en nöjaktig verksamhet för arkivets medlemmar och kunder i ett läge då personalen överfördes till annan huvudman? Styrelsen fastslog att man inte på egen hand kunde klara att tillgodose all skötsel av arkivföreningen, av ansökningsprocesser och redovisningar, marknadsföring av arkiven mm. Man ville fortsatt ha en ansvarig anställd som skulle verka som styrelsens redskap på olika sätt.

I början av april erhöll Föreningsarkivet ett avtalsförslag från Region Värmland. Med förslaget följde en prislapp på 2,3 miljoner för att genomföra en verksamhetsövergång av personal. Det skulle de facto röra sig om medel som Föreningsarkivet inte förfogade över. Regionen hade också listat vad man ansåg att styrelsen/föreningen skulle svara för även fortsättningsvis. Enligt deras synsätt skulle föreningen/styrelsen själv att ha merparten av ansvaret för verksamheten och olika aktiviteter framöver. Vid en granskning av handlingarna kom styrelsen till slutsatsen att en verksamhetsövergång inte skulle komma att göra situationen tryggare för vare sig arkiven/samlingarna eller för arkivets medlemsorganisationer och kunder. Med det höga utgångsbudet på 2,3 miljoner visade Region Värmland att verksamhetsövergången i princip sågs som en affärsuppgörelse. Man vill ha full ersättning för alla tjänster och avser inte att subventionera den ideella sektorns kulturarv.

Vid årsmötet i maj redovisades styrelsens syn på den eventuella verksamhetsövergången. Att det skulle bli ogörligt att släppa över personalen i en annan organisation och samtidigt ha merparten av ansvaret för finansiering och verksamhet. Enda möjligheten att kunna starta en sådan process vore att bidragen till arkivets verksamhet höjdes radikalt. En höjning som kunde trygga finansieringen av de kvarvarande uppgifterna som styrelsen förväntades utföra. För att uppnå något sådant skulle förstås en stark politisk vilja till.

Vid styrelsens möten under hösten diskuterades frågan ytterligare och man menade att förutsättningarna blivit helt andra än man förväntat sig. Arkivet hade i och för sig fått bättre grepp om ekonomin. Men steget från en stabilare ekonomi till att dra in flera hundra tusen ytterligare i jämförelse med dagens omsättning tedde sig närmast som omöjligt. Styrelsen har avvaktat och inte velat skynda alltför fort. Man vill inte göra arkivet en björntjänst. Ett beslut i frågan kommer att fattas under våren 2015.

Samverkansmodellen

Från och med 2013 är Föreningsarkivet i Värmland en av de institutioner i länet som ingår i den s k Samverkansmodellen. Det är statens verktyg för bidragsgivning till regional kulturverksamhet och Region Värmland fördelar sedan medlen. För att erhålla det statliga kulturstödet ska Föreningsarkivets aktiviteter redovisas i den regionala kulturplanen. För närvarande gäller kulturplanen åren 2013-2016. Under våren 2014 gjordes den omfattande kvalitativa och kvantitativa redovisningen av verksamheten för första gången. Det innebar mötesverksamhet för

att sätta sig in i redovisnings sättet och för att bekanta sig med den kulturdata bas som delar av redovisningen skulle inlemmas i. Åsa Vålvik och arkivchefen genomförde redovisningsmomentet tillsammans vilket tog drygt två arbetsdagar för två personer. För att underlätta vid inrapporteringen har Föreningsarkivet anpassat de interna statistikrutinerna bättre under 2014.

Det kan konstateras att den administrativa arbetsinsatsen med mycket detaljerad statistikföring i daglig verksamhet, redovisningar m m har ökat i omfattning. Det är en klar förändring gentemot tidigare då Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv kanaliserade statsbidraget till vår verksamhet. Byråkratiseringen är besvärande särskilt som Föreningsarkivet är en liten organisation personellt.

Efter att statsbidraget legat stilla under flera år skedde en ökning med 6 000 kronor (2 %) 2014. Kulturrådet har vissa medel att fördela till utvecklingsprojekt. Föreningsarkivet har ännu inte ansökt eftersom det krävs god ekonomi (egna medel att bidra med) och ekonomiskt rustade, stabila partners att samverka med.

För att vara mottagare av statsbidrag via Samverkansmodellen kräver Kulturrådet en särskild överenskommelse mellan Föreningsarkivet och Region Värmland. En sådan undertecknades under våren 2014.

Medlemmar och medlemskontakter

Alla ideella föreningar i länet **kan söka medlemskap** i Föreningsarkivet i Värmland. I medlemskapet ingår förmåner som en (1) avgiftsfri hyllmeter, prioritering vid rådgivning, leveranser och registrerings-/förteckningsinsatser. Förutom fördelarna i servicehänseende ger medlemskapet också inflytande på arkivets verksamhet vid års- och medlemsmöten. Under 2014 var *medlemsavgiften* 1 200 kronor för distriktsorganisationer/motsvarande och 400 kronor för lokala föreningar. Samtliga levande/aktiva organisationer betalade under året *serviceavgift* på 140 kronor per hyllmeter för deponerat arkivmaterial. Avgiften inkluderar säker förvaring, förvaringsmedel, registerhållning, återsökning av uppgifter, gallringsbevakning och bortforsling av utgallrat arkivmaterial. Vidare debiteras en *leveransavgift* på 250 kronor per leveranstillfälle. Det krävs nämligen ett antal administrativa åtgärder vid leveranstillfället (registerföring, grovgenomgång av handlingarna, uppställning, kvittering). Grovgenomgången (kopplad till rensning) är nödvändig för att ha kontroll över innehållet i arkiven tills de är detaljförtecknade. Förteckningsarbetet dröjer i allmänhet, eftersom leveransinflödet till arkivet är så intensivt.

I **bilaga 1** redovisas de 186 organisationer/föreningar som var medlemmar i Föreningsarkivet vid årsskiftet 2014/2015. Under det gångna året fick arkivföreningen sex nya medlemmar. Samtidigt sades lika många medlemskap upp då föreningarna avvecklades eller valde att utträda.

Nya medlemmar

Värmländska Akademin
Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
Majblommeföreningen i Karlstad
Värmlands läns Kalkningsförbund
PRO Arvika
Boliviavännernas Insamlingsstiftelse

Uppsägning av medlemskap(u) eller avvecklats(a)

Läraryrskommitténs Regionkontor i Värmland (u)
Värmlands Biodlareförbund (u)
Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) (a)
Vita Bandet i Värmland (a)
Värmlands Husmodersförbund (a)
Föreningen Norden i Torsby (u)

Som synes är det tre kvinnoorganisationer som avvecklats. Dessbättre kommer arkiven från deras mångåriga verksamhet att bevaras i Föreningsarkivet och finnas tillgänglig för framtida forskning.

Medlemskontakter

Föreningsarkivet ger råd om arkivhantering per telefon och via e-post, genom skriftlig information/lathundar och även genom besök på organisationernas kontor. Hemsidan www.arkivcentrumvarmland.se/fa.html innehåller också vissa enkla, men användbara tips om arkivering. Då föreningarna aviserar omfångsrika leveranser är arkivets policy att ge instruktioner eller om möjligt se materialet på plats. Det är nämligen av stor betydelse att inte fylla värdefullt arkivutrymme med gallringsbara handlingar. Föreningsarkivets huvuduppgift är att förvara arkiv som är av *långsiktig* intresse. Detta förhållande understryks genom att hyllmeteravgiften för modernt bokföringsunderlag (verifikationer o dyl) är 500 kronor per år.

Föreningsarkivet har talrika kontakter med medlemsorganisationer och föreningar som är arkivets kunder. Nedan redovisas ett antal sådana tillfällen under 2014:

Den 18 februari besökte 19 personer från *Väse Hembygdsförening* sitt omfattande arkiv i depån i Zakrisdal. Arkivpersonalen informerade gruppen om lokalerna och arkivet. Slutligen fick besökarna möjlighet att titta närmare på det spännande och mycket varierande material som föreningen arkiverat.

I maj besökte personal *Karlstads Baptistförsamling* inför en leverans som påkallats av att Baptistförsamlingen har integrerats i Equeniasamarbetet. Man tillhör numera Tingvallakyrkan. Vid besöket berördes främst bevarande/gallringsfrågor.

Under våren påbörjade Hans Hedstrand en totalgenomgång av Föreningen *Äldre varer svenske* arkiv. Det har inneburit kompletteringar av handlingar, gallring av dupletter mm, allt i samverkan med arkivpersonalen.

Arkivpersonalen har besökt *Värmlands Bowlingförbund*, *Socialdemokraterna Värmland*, *Nya Korpen Värmland* och *Socialdemokraterna i Karlstad* som fått råd och stöd inför leveranser till arkivet. Vanligtvis är det bevarande/gallringsproblematiken som står i centrum.

Värmlands Släktforskarförening konsulterade arkivarie Annika Eriksson om vad som lämpligen bör arkiveras efter deras stora projekt "Släktforskar dagarna 2014". Det hade blivit rätt mycket projekthandlingar, eftersom planeringen pågick långt innan evenemanget gick av stapeln.

Den 26 augusti informerade arkivpersonalen *Länshemslöjdsföreningens* styrelse. Man fick inblick i sitt omfattande arkiv med drygt 100 års historia bakåt. I princip hade styrelsen målsättningen att kunna reducera kostnaden för arkivförvaringen. Besöket resulterade i en överenskommelse mellan arkivet och hemslöjdsföreningen. Arkivarie Annika Eriksson påbörjade omgående en genomgång av arkivmaterialet som utmynnade i ett gallringsförslag. Efter ytterligare en träff med några av styrelseledamöterna gav man klartecken för gallring. Därefter slutförde Annika förteckningsarbete i hemslöjdsarkivet och vid årsskiftet var arbetet klart. Genomgången och förteckningsarbetet gav också önskat resultat - billigare förvaring.

I september besökte distriktsstyrelsen i nykterhetsorganisationen *Verdandi* Föreningsarkivet. Personalen visade exempel på olika handlingstyper som distriktet arkiverat under årens lopp. Arkivet föreslog att gallra bort centralt producerat material, så distriktet kan leverera bevaransvärda handlingar som finns på expeditionen. Slutintrycket var att Verdandirepresentanterna fick lite av en aha-upplevelse vid arkivbesöket.

I december besöktes *Vänsterpartiets* distriktsexpedition i Klara. Man hade kontaktat arkivet för att få råd om sitt arkiv och vad som var värt att slutarkivera. Efter en genomgång på plats föreslog Föreningsarkivet att arkivet kunde lägga en arbetsdag på att gallra handlingar på plats och packa inför leverans. "Arkivprojektet" hos Vänsterpartiet kommer att genomföras på det nya verksamhetsåret.

Medlemmar ur *Värmlands Sjöfartsgille* besökte arkivet för att gå igenom sitt arkivmaterial. Man ville gallra ut sådant som levererats, men som styrelsen inte bedömde som intressant för framtiden. Efter genomgången hade gilletts arkiv minskat med ungefär 1,5 hyllmeter.

Det är viktigt att Föreningsarkivet tar upp en seriös dialog med föreningar som har svårigheter att få ekonomin att gå ihop och ser arkivkostnaden som en utgift möjlig att skära i. Ibland blir det lite av operation övertalning från arkivets sida att föreningen bör spara vissa handlingar. Andra får sig istället en tankeställare och inser värdet i sitt arkivmaterial.

Lokaler och samverkan

Arkivcentrum Värmland

Föreningsarkivet i Värmland är samlokaliserat med Värmlandsarkiv, landsarkiv i Värmlands län och Landstingsarkivet i Arkivcentrum Värmland. Karlstads kommunarkiv samverkar med övriga arkiv inom forskarservice och andra aktiviteter, men har kontor i Stadshuset. Svenska Migrationscentret (f d Sverige Amerika Centret) bedriver viss projektverksamhet i Arkivcentrum. Arkivcentrum inrymmer gemensam forskarexpedition, forskarsal, arkivlokaler samt kanslilokaler. I den gemensamma forskarsalen finns 40 platser, varav hälften är försedda med datorer. Vidare finns hörsal med drygt 60 platser, samlingssal i cafémiljö, grupprum, sammanträdesrum samt ett pausrum för besökarna. Arkivcentrum Värmland är ett välrustat forskningscentrum med hög servicenivå och generöst öppethållande (36 timmar per vecka). Sedan slutet av 1990-talet är Arkivcentrumlokalerna en naturlig träffpunkt för möten, föreläsningar, konferenser etc. Forskarservicen i Arkivcentrum sker i samverkan. De fyra arkiven delar på tjänstgöringen enligt överenskomna principer. Även Värmlands Släktforskarförening är del i samarbetet. Släktforskarna har ofta möten, föreläsningar och träffar i Arkivcentrum, både dagtid och kvällstid. Man bidrar på ett positivt sätt till att öka besökstalen. Särskilt hög blev mötesfrekvensen inför Släktforskardagarna i augusti 2014.

Föreningsarkivet har ett närarkiv i Arkivcentrum med plats för närmare 900 hyllmeter. Där placeras nyinkomna leveranser. Dessutom förvaras ett antal "särskilt populära" samlingar permanent i närmagasinet.

Under 2014 har arkiven haft fyra träffar med hyresvärden *Landstingsfastigheter* och diskuterat olika fastighetsfrågor. Eftersom arkiven är hyresgäster i ett hus som tar emot tusentals besökare varje år är dessa dialogmöten viktiga. Arkiven har synpunkter och pekar på nödvändiga åtgärder. Under 2014 har utemiljön åtgärdats på olika sätt. Flyttning av personalparkeringen till ytan utefter Hööksgatan var det mest påtagliga. Ändringen ledde till rivning av ett cykelhus. Personal som cyklar till jobbet kommer att kompenseras med nytt utrymme.

Samverkansfrågor

En *samordningsgrupp* behandlar löpande frågor av gemensamt intresse i Arkivcentrum. I gruppen ingår verksamhetsansvariga från resp institution. Man träffas månatligen och ordförandeposten och sekreterarskapet roterar. Frågor som gruppen diskuterar och beslutar om är ex informationsinsatser, gemensamma arrangemang, policy- och profileringsfrågor, lokalfrågor etc. Även Svenska Migrationscentret har en representant närvarande vid dessa möten.

Arkivcentrum har en särskild arbetsgrupp för forskarservicefrågor och expeditionstjänst. Gruppens roll är att diskutera och övervaka att den gemensamma forskarservicen håller jämn och god standard. Man sammanträder fyra-fem gånger om året och diskuterar nyheter och förbättringar. *Expeditionsgruppen* initierar kompetensutveckling av personal som tjänstgör i den gemensamma forskarexpeditionen. Under 2014 genomfördes hjärtstartarutbildning (hjärtstartare finns i forskarexpeditionen), kurs i hantering av kamerastationen i forskarsalen, visning av sökning i nya SVAR samt information om modernt folkbokföringsmaterial. Arbetsgruppen *Visit AC* har uppgiften att föreslå förbättringar när det gäller Arkivcentrum som besöksmiljö. Bl a har nya glasmontrar installerats vid entrén till forskarexpeditionen. Föreningsarkivet har fyllt en tredjedel av monterytan med intresseväckande material, med främst politisk anknytning. Förhoppningen är att skyltningen i och utanför huset kan ses över och uppdateras under 2015.

Gemensamma aktiviteter

Landshövding Kenneth Johansson gästade Arkivcentrum tillsammans med Ingrid Tilly, arkivansvarig på Länsstyrelsen, den 14 januari. Under en och en halv timme fick landshövdingen lyssna till presentationer av resp arkiv och dessutom göra en rundvandring i huset. Avslutningen blev en introduktion i vår arkivpedagogiska verksamhet illustrerad med det digitala läromedlet "I tid och rum". Personal från alla fyra samverkansparterna deltog och dessutom Föreningsarkivets ordförande Christer Alnebratt.

Till Släktforskar dagarna i augusti producerades en gemensam skärmutställning om vad våra arkiv kan erbjuda när det gäller personers liv och leverne. Karlstadsparet Gerda och Mauritz Hellberg, rösträttskämpar och politiker i början av 1900-talet, valdes som intressant exempel. Vi ville på ett pedagogiskt sätt visa hur mycket fakta man får fram om paret Hellberg i våra respektive arkivinstitutioner. Samtliga hade både handlingar och bildmaterial att presentera gemensamt.

I september deltog Föreningsarkivet, Karlstads kommunarkiv och Värmlandsarkiv i "Kultur natten" i Karlstad. Vi disponerade lokalen "Sinnet" i Värmlands museum. En av aktiviteterna var en gemensam tipspromenad. Även skärmarna om Karlstadsparet Hellberg visades liksom Värmlandsarkivs nyproducerade multimediautställning. Nästa år kommer Föreningsarkivet att delta även i "Kulturknatta" som riktar sig till de yngre. Det är viktigt att arkivet riktar sig till barn och ungdomar.

I slutet av året inleddes planeringen för programverksamhet i Arkivcentrum under våren 2015. Arkivcentrums parter gör satsningen i samarbete med Släktforskarföreningen. Varje arkiv svarar för var sin föreläsning under våren och Släktforskarföreningen har som alltid minst en programpunkt per månad. Programmet låg klart strax efter årsskiftet.

Arkivdepå i Zakrisdal

Sedan 2005 slutförvaras föreningsarkiven i bergmagasin i den före detta Ammunitionsfabrikens lokaler i stadsdelen Zakrisdal. Även Värmlandsarkiv och Karlstads kommunarkiv disponerar utrymmen i de ombyggda bergrummen. Av de ca 3 000 hyllmeter som Föreningsarkivet förfogar över är drygt 2 500 hyllmeter fyllda. Föreningsarkivet har inte personal stationerad i berget, men varje vecka görs arbetspass i depån. Ofta behövs hämtningar av handlingar till forskare som får ta del av dessa i Arkivcentrums forskarsal. Vidare ska arkiv som detaljförtecknats få sin slutliga placering i berget. I anslutning till våra magasin finns Zakristorpet, en uppvärmd friggebod, som kan utnyttjas av personal från alla tre arkiven. Det kan behövas om man behöver arbeta längre perioder under jord. Transporterna av föreningsmaterialet mellan slutarkivet i Zakrisdal och Arkivcentrum sköts i huvudsak med Värmlandsarkivs tjänstefordon.

En nyinrättad *arbetsgrupp för depåfrågor* träffades i november. Gruppen hade tillkommit på initiativ från Karlstads kommunarkiv. Annika Eriksson representerade Föreningsarkivet. Gruppen kommer att finna sina former under nästa år.

För ett par år sedan aktualiserades frågan om utbyggnad i Zakrisdal. Någon tidpunkt för projektstart är ännu inte bestämd, men depåerna i berget börjar bli ganska fullpackade med arkiv. Möjligheterna till utökat arkivutrymme är *en viktig utvecklingsfråga* för Föreningsarkivet. Arkivet måste kunna erbjuda hyllutrymme till både gamla och nya föreningar/kunder.

Arkiven deltar varje år i Karlstads Kultur- och fritidsförvaltnings aktivitet "Upptäck Karlstad". Allmänheten får möjlighet att komma till spännande och lite udda platser i kommunen under tre sommarmånader. Vid visningen av bergmagasinen i Zakrisdal i slutet av juni deltog 15 personer, varav en reporter från Radio Värmland. Visningen genomfördes tillsammans med Kommunarkivet och Värmlandsarkiv.

Övrig samverkan samt styrelserepresentation

Föreningsarkivet i Värmland är medlem och deltar aktivt i olika sammanslutningar m m.

- Föreningsarkivet är representerat i *Föreningen Värmlandsarkivs* styrelse där arkivchefen har en suppleantplats.
- Föreningsarkivet är medlem i *Folkrörelsernas Arkivförbund (FA)*, intresseorganisation för föreningsarkiv och riksorganisationer inom ideella sektorn. Arkivchefen är sammankallande i Madli Kurdves Minnesfond för nordiskt och baltiskt arkivsamarbete som tillhör Arkivförbundet organisatoriskt.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Bergslagsarkiv*, som ger ut tidskriften *Bergslagshistoria* och anordnar seminarier och studieresor med anknytning till Bergslagsområdet. Arkivchefen är styrelseledamot.

Under 2014 deltog personalen i två aktiviteter som Bergslagsarkiv anordnade. I april hölls seminariet "För dom som kommer sen" till minne av Värmlandsarkivs förre chef Thomas Kvarnbratt, som vid sin bortgång var ordförande i Bergslagsarkiv. Seminariet var förlagt till Arkivcentrum Värmland och hela personalen deltog. Även vid Bergslagsarkivs årsmöte och inspirerande studiedag i Köping i slutet av maj fanns personalen med.

- *Nätverket Karlstadshistorikerna* vill stimulera forskning och utgivning om 1900-talets Karlstad. Nätverket leds av initiativtagaren, f kulturchefen Kjell Fredriksson. I övrigt ingår representanter för arkiv, bibliotek, museum, universitetet, länsstyrelsen, hembygdsintressen m fl i nätverket. Arkivchefen finns med sedan starten.
- Arkivarie Åsa Vålvik är Arkivcentrums kontaktperson i redaktionsgruppen för Värmlands Släktforskarförenings tidskrift *VärmlandsAnor*. Föreningsarkivet medverkade med två artiklar i jubileumsnumret av *VärmlandsAnor* i december 2013. Det har gett arkivet god reklam bland släktforskningsintresserade även under 2014, eftersom tidskriften delades ut till många under släktforskar dagarna i augusti.
- Föreningsarkivet är medlem i *Föreningen Värmlandslitteratur*, *Värmlands Hembygdsförbund* och en av stiftarna av *Föreningen Värmländsk Kultur*.

Föreningen Enskilda arkiv i Mellansverige (FEAM) bildades i Örebro den 11 februari. Arkiv i Värmland, Örebro, Dalarna, Västmanland och Sörmland, som ägnar sig åt enskilda arkiv, finns bland stiftarna. Arkivarie Åsa Vålvik och arkivchefen representerar Föreningsarkivet i FEAM:s styrelse. I maj hölls det första årsmötet i samband med Bergslagsarkivs träff i Köping. ArkivCentrum i Örebro län håller i ordförandeskapet de första 2 åren. Därefter kommer ordförandeskapet att cirkulera länen emellan.

I april intervjuades arkivchefen av utredaren Christina Sirtoft Breitholtz, FA/NAF, ang förväntningar på en eventuell framtida organisation vid en sammanslagning av Folkrorelsens Arkivförbund och Näringslivsarkivens Förening.

Samverkan med Brigadmuseum har förekommit under året. Bl a besökte Annika Eriksson Svinbäcksberget för konsultation ang foto och film som tillhör Brigadmuseets samlingar. I samband med Arkivens Dag var museipersonalen tillmötesgående och lånade ut en Lottadräkt till Föreningsarkivet.

Ekonomi

Allmänt

Föreningsarkivet finansierar verksamheten genom medlemsavgifter, serviceavgifter, leveransavgifter, inkomster från viss undervisning samt offentliga medel. Karlstads kommun, Region Värmland och Kulturrådet är de största bidragsgivarna. Karlstads kommun och Region Värmland svarar dessutom för arkivets andel av hyran i Arkivcentrum Värmland enligt en överenskommen fördelning.

Under 2014 har föreningsarkivet erhållit ekonomiskt stöd från sju kommuner förutom värdkommunen Karlstad. Sammanlagt uppgick intäkten för året från dessa sju kommunerna till 48 227 kronor. Efter flera års diskussioner i styrelsen om det stora behovet av penningtillskott från samtliga kommuner gjordes en särskild insats för att förverkliga detta under 2014. En modell för debitering av serviceavgifter presenterades för ledande kommunpolitiker vid en s k KSO-träff. Enligt Föreningsarkivets förslag skulle varje kommun debiteras en serviceavgift på 50 öre per kommuninnevanare. En modell som skulle vara rättvis kommunerna emellan. Efter föredragningen vid KSO-träffen, där arkivchefen och arkivordföranden deltog, ställde de närvarande kommunalråden ett antal frågor. Ingen framförde kritik mot avgiftsmodellen utan stämningen var klart *för arkivets förslag*. Ganska omedelbart efter beslutade Arvika, Torsby och Kristinehamns kommuner att ge bidrag enligt Föreningsarkivets förslag. Grums kommun, som inte bidragit med stöd sedan 2011, återkom som bidragsgivare enligt den nya modellen. Trots viss fördröjning innan debiteringsrutinen slagit igenom har styrelsen gott hopp att samtliga kommuner ska vara inne i systemet med serviceavgift under 2015. Det är ett viktigt steg mot en

stabilisering av ekonomin.

Intäkterna från organisationslivet är helt avgörande för att Föreningsarkivet ska kunna bedriva en konstruktiv verksamhet. Särskilt som det offentliga stödet stått och stampat eller t o m minskat under hela 2000-talet. Under 2014 höjdes serviceavgiften till 140 kronor per hyllmeter, en nödvändig åtgärd i strävan efter bättre balans i ekonomin. Intäkterna från organisationshåll uppgick under 2014 till 597 820 kronor. Organisationerna svarade således för 28,5 procent av de totala intäkterna. Det visar att föreningslivet känner ansvar för sina arkiv och är beredda att betala för arkivservice/arkivtjänster med god kvalitet.

Under våren slöt arkivet avtal med Hushållningssällskapet i Värmland om ekonomitjänster. Den omfattande faktureringen av olika avgifter påkallade att en driven kraft anlätades för detta. 1 april inledde redovisningsekonom Karin Östlund sitt arbete med all fakturering och rutiner som sammanhänger med detta gentemot medlemmar och kunder. Det har visat sig vara en mycket lyckad lösning för Föreningsarkivet. Monica Gustafsson har skött bokföringen även under 2014, vilket känns tryggt, eftersom hon har lång erfarenhet av vår verksamhet.

Bokslut för 2014

Resultat- och balansrapporten för år 2014 finns som **bilaga 2**.

Bidragsgivningen från Region Värmland och Karlstads kommun kan möjligen vid en jämförelse med 2013 väcka frågor. Från 2014 skedde nämligen en bidragsväxling där verksamhetsbidraget från Regionen ökade och Karlstads kommuns bidrag minskade. Arkivet förlorade inte på denna manöver utan fick i samband med detta en välkommen ökning av verksamhetsbidraget på sammanlagt 25 000 kronor. Även statsbidraget, som kanaliseras via Region Värmland, höjdes efter flera år utan uppräkningsmedel med 6 000 kronor.

Genom att justera serviceavgifterna har intäkterna från organisationshåll ökat. Ett par organisationer har efter överenskommelse med arkivet betalat engångsavgift för sin förvaring. Det bidrar också till det positiva resultatet. Det höga leveranstalet har resulterat i nästan dubbelt så hög intäkt som 2013. Det är emellertid inte rimligt att förutsätta att leveransintäkten blir så hög varje år. Arkivets tillgång till arkivutrymmen börjar nämligen krympa betänkligt.

Personalkostnaderna har minskat med ca 10 000 kronor gentemot föregående år. Exempelvis hade arkivet inte längre kostnader för företagshälsovård under 2014.

Övriga driftskostnader har i likhet med tidigare år hållits på ett minimum. Årets satsning kom dock inom marknadsföringsområdet genom deltagandet i Släktforskardagarna i Karlstad i augusti. Monterhyra på mässan i KCCC, ny broschyr om föreningsarkivet och nytryck av roll-up samt lite småkostnader blev sammanlagt 10 122,09 kronor. För att täcka dessa kostnader togs 10 000 kronor av avsatta medel i anspråk av de 50 000 kronor som reserverats för marknadsföringsåtgärder. Således återstår 40 000 i balansräkningen för dessa ändamål till kommande år.

Trots ett omfattande arbete för att få ekonomin att gå ihop tvingas styrelsen konstatera att verksamheten gått med 20 866,94 i underskott. Med vetskap om att flera kommuner erlagt sina serviceavgifter en bit in på 2015, så skulle underskottet i realiteten ha varit lägre. Eftersom samtliga kommuner i länet betalar serviceavgift från 2015, förutsätter styrelsen att det ekonomiska resultatet kommer att förbättras.

Personal

Under 2014 har följande personer varit anställda i Föreningsarkivet i Värmland:

Annika Eriksson, arkivarie, heltidsanställd

Monica Gustafsson, ekonomiassistent, timanställd för bokföringsarbete

Berith Sande, arkivchef, heltidsanställd
Åsa Vålvik, arkivarie, heltidsanställd

Eftersom Föreningsarkivet numera har så pass få anställda är det ibland ganska bekymmersamt att räkna till för alla åtaganden som arkivet har. Personalen gör ett mycket gediget och hängivet arbete. Annars vore det omöjligt att fungera som en resurs för organisationerna och som part i samarbetet med de övriga arkiven i Arkivcentrum. Dessa tre arkivinstitutioner har genom sina mycket resursstarkare huvudmän (Region Värmland, Karlstads kommun och Landstinget i Värmland) en helt annan arbetssituation och bemanning. Det är ändå viktigt att framhålla att samverkan är positiv. Föreningsarkivet och dess personal kommer med i olika sammanhang (arrangemang, projekt, utbildningar mm) som arkivet inte skulle mäktat med på egen hand.

Kompetensutveckling och personalvårdande insatser under 2014

<i>Internationella arkivfrågor med Gunilla Nordström, Riksarkivet</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Medeltida arkivbildning Claes Gejrot, Riksarkivet</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>Tillgänglighet till kulturinstitutioner, arrangemang etc, halvdag i Region Värmlands regi</i>	<i>Annika Eriksson</i>
<i>Hjärtstartarutbildning</i>	<i>Annika E, Åsa Vålvik</i>
<i>"Trygg förening för alla" i Karlstads kommuns regi. Tre kvällar med start 10 april</i>	<i>Annika Eriksson</i>
<i>"För dom som kommer sen" Bergslagsarkivs minnesseminarium för Thomas Kvarnbratt i Arkivcentrum Värmland</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>22 maj Bergslagsarkivs årsmöte och exkursion till Köping</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>24 juni Personalresa till Säffle bibliotek och Värmlandsnäs (Kulturladan i Ölserud samt bondgård med robotmjölkning)</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>26 september, 2 oktober Internutbildning hur man hanterar kamerastationen i forskarsalen</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>7 oktober Internutbildning "Att söka i SVAR"</i>	<i>Hela personalen</i>
<i>13 oktober Internutbildning om modernt folkbokföringsmaterial</i>	<i>Annika Eriksson</i>

Depåverksamhet

Översiktlig statistik över arkivets depåverksamhet under 2014 presenteras i **bilaga 3**.

Leveranser

Verksamhetsåret 2014 kan betecknas som ett rekordår med *121 mottagna leveranser* som innehöll hela *344 arkivbildare*. Omfångsmässigt var det också något av rekord genom att det handlade om *125,4 hyllmeter handlingar*. Det visar tydligt att tillväxten i våra arkivlokaler går snabbt, kanske t o m snabbare än förväntat. Den sammanlagda tillväxten på tre år är 304 hyllmeter, alltså ett snitt på drygt 100 hyllmeter per år. Föreningsarkivets depåutrymmen krymper således oroväckande snabbt. Takten på organisationsförändringarna är hög och resultatet blir ett ökat leveransbehov till arkivet. Samgåendet mellan tre frikyrkor i *Equmeniakyrkan* har föranlett leveranser från flera frikyrkoförsamlingar under året. Exempelvis Baptistsamfundet har levererat från baptistförsamlingar i hela länet. Det är värdefullt att detta kommit in, eftersom det i många fall rör sig om mycket gamla, upphörda verksamheter. I vissa fall är det ytterligare pusselbitar till redan inlämnade baptistarkiv.

Precis som under tidigare år är det uppenbart att personalstyrkan inte är avpassad för detta höga inflöde av oordnade, oförtecknade arkiv. Båda arkivarierna har emellertid varvat sina mycket växlande arbetsuppgifter med att detaljförteckna och registrera på ett föredömligt sätt. Märk väl att det görs en grovgenomgång i alla inkommande leveranser. Ett skäl är att personalen ska kunna besvara frågor i materialet innan det är slutligt förtecknat. Grovgenomgången kombinerad med rensning/gallring företas också för organisationernas skull, eftersom hyllmeteravgiften debiteras utifrån ett netto som blir kvar.

AnnKatrien Jansson, som jobbar med arkivfrågor i Munkfors och Forshaga kommuner, har lämnat in föreningsarkiv från Nedre Ullerud och Forshaga. Det rörde sig mest om fragment av arkiv, men

det är ändå ett mycket bra initiativ. Arkiven kommer in i ett mera naturligt sammanhang. Leveransen innehöll bl a ett par arkiv från beredskapsåren, Nedre Ulleruds Finlandskommitté och Nedre Ulleruds Norgekommitté vidare Amerikagåvan från Nedre Ullerud och reseminnen efter Carl Stjernstedt.

Folkpartiet Liberalerna levererade hela 17 arkiv varav 13 härrörde sig från Folkpartiavdelningar lokalt. Det är glädjande att man samlar in de lokala partiorganisationerna, så de inte blir kvar hos privatpersoner och löper risk att slängas.

Fredrik Lautman, Siljansnäs, tidigare präst i Rämnen/Lesjöfors överlämnade handlingar med anknytning till 1980-talets Lesjöfors. Leveransen innehöll handlingar som kompletterar sådant som arkivet fått in tidigare och som använts av akademiska forskare i avhandlingsarbete/motsvarande. Handlingarna visar hur man formerade sig lokalt och kämpade för att behålla arbetstillfällena vid Lesjöfors bruk under 1980-talet. Genom Lautmans leverans tillförs ytterligare en dimension. Dessa handlingar vittnar nämligen om Svenska Kyrkans roll för att den löntagarägda perioden vid bruket skulle komma till stånd.

Värmländska Provinsiallogen (Frimurarlogen) har levererat en ansevärd mängd arkivhandlingar under 2014 direkt till arkivdepån i Zakrisdal. Föreningen har förberett på ett utomordentligt sätt genom att registrera arkiven innan.

Peter Olausson överlämnade en leverans från bruksorten Borgvik. Det var handlingar från nio olika arkivbildare och bl a ingick arkiv efter ett par olika samlingslokaler i trakten. Arkivet från *Klubben Trivselhörnan* kan rekommenderas om någon vill ha ett gott skratt.

I juni slöts en överenskommelse med representanter för *Blomsterfonden i Karlstad till förmån för långvarigt sjuka* om framtida förvaring av arkivet då fonden upplöstes vid halvårsskiftet 2014. Fonden betalade hyllmeterpris för 10 år framåt varefter ansvaret övergår till Föreningsarkivet.

För att illustrera bredden på arkivmaterialet som lämnas till Föreningsarkivet ges följande exempel på arkiv som levererats under 2014:

<i>Föreningen Sölje bygdegård (filmer)</i>	<i>PRO Arvika, fana (första PRO-fanan)</i>
<i>Kommunal Värmland, 18 fanor från hela länet</i>	<i>Värmländska Akademien</i>
<i>Brottsförebyggande Centrum i Värmland</i>	<i>Kils Naturskyddsförening</i>
<i>Nyeds Hembygdsförening</i>	<i>Försvarets Motorklubb avd 4, Värmland</i>
<i>Parkinson Värmland</i>	<i>Sven Hedin, Ransäter, personarkiv</i>
<i>Tingvalla Toner, Karlstad</i>	<i>Ekshärads Tuberkulosförening</i>
<i>Antidiskrimineringsbyrån i Värmland</i>	<i>Värmlands Pistolskytteklubb</i>
<i>Civilförsvarsförbundet, Forshaga</i>	<i>Grönäs Vägsamfällighetsförening, Sunnemo</i>
<i>Svenska Kyrkans Pastoratsförbund i Karlstads stift</i>	<i>Gustava Byalag, Gustav Adolf</i>
<i>Föreningen Borgviks samlingslokal</i>	<i>Klubben Trivselhörnan, Grums</i>
<i>Västra Ämterviks SLU/CUF</i>	<i>Hammarö Konsertförening</i>

Registrerings- och förteckningsarbetet

Med en rekordhög leveranssiffra har det förstås varit omöjligt att hålla jämna steg med detaljregistreringen av arkiven. I statistikbilagan (bilaga 3) framgår att förteckningsarbete ändå bedrivits i 109 arkivbildare. Ett mycket bra resultat eftersom en del av dessa arkivbildare varit mycket omfattande. Samtidigt måste man beakta att personalen lagt en hel del tid på grovgenomgång/inventering av de 121 leveranserna för att göra dessa sökbara innan de detaljförtecknas (jfr under rubriken Leveranser). Ett par organisationer har prioriterats eftersom man betalat särskilt för att deras arkiv skulle detaljförtecknas. Det gäller Värmlands Turisttrafikförbund och Folkrörelsernas EU-forum. Fler organisationer skulle kunna utnyttja möjligheten att få sina arkiv prioriterade i detaljförteckningsarbetet. Det skulle öppna möjligheter att anställa exempelvis arkivstudenter, som på så sätt kunde få in en fot i branschen.

Personalen förtecknar alla arkiv med hjälp av förteckningsdatabasen Visual Arkiv. Numera finns

ca 380 föreningsarkiv i databasen. Flera av dessa är stora, ofta efterfrågade arkiv som Hushållningssällskapets och Linus Brodins samling.

Åsa Vålvik har jobbat idogt med ett "förteckningsprojekt" i alla arkiv som tillhör *socialdemokraternas kvinnorörelse*. Förutom S-Kvinnors distriktsarkiv har stora klubbar som Kristinehamn, Filipstad och Hagfors förtecknats samt ytterligare ett 20-tal kvinnoklubbar från hela länet. Arkivet har gjort satsningen, eftersom S-Kvinnor varit medlemmar länge. Dessutom är det en organisation som lagt kraft på att samla in arkiv från orter där verksamheten lagts ner.

Annika Eriksson har ägnat en hel del tid under hösten för att få god ordning på *Värmlands Hemslöjds arkiv* (jfr under rubriken Medlemskontakter). Numera är hemslöjdsföreningens arkiv och Huvudaffären i Karlstad perfekt förtecknade och sökbara i databasen Visual arkiv. Hemslöjdsarkivet har stor betydelse för kulturhistorisk forskning om vårt län.

Torsby-Nordvärmlands Socialdemokratiska arbetarekommun blev rätt nyligen medlem och under året förtecknades de 16 arkivbildare man har levererat. Och det var sannerligen inte enbart socialdemokratiskt material utan både fackligt och annat. Bl a ett välkommet tillägg till Utterbyns Studiecirkel, ett arkiv som forskats en del i.

Brottsförebyggande Centrum är en ny typ av verksamhet som anlitar Föreningsarkivet för slutförvaring. Annika Eriksson förtecknade deras omfattande arkiv (hela 81 volymer) under året. Under vårterminen förtecknade arkivstudenten Johan Jonsson *Deje Folkets Husförenings* digra arkiv. Arkivet innehåller 72 volymer. Johans projekt beskrivs utförligare under rubriken Kursverksamhet på annat ställe i berättelsen.

I oktober tillbringade personalen en heldag i Ulvsby för att arbeta med *samlingen av fanor och standar*. Numera förvarar arkivet 470 fanor och standar i det särskilda rum som arkivet inrett och utrustat i museets magasin i Ulvsby. Det är verkligen en imponerande samling. Under arbetsdagen omorganiserades förvaringen av tillbehör (emblem, selar, extra snörmakeri, tofsar etc). Allt lades i kartonger. Vidare inplacerades 27 fanor och standar i slutförvaringssystemet.

Ättlingar till Sunneparet Anna och Nathan Hedin har jobbat med att ordna upp en tilläggsleverans till *Nathan Hedins arkiv* som hämtades in sommaren 2010. Handlingarna fanns hos en son till makarna Hedin, bosatt i Karlstad, och togs om hand då han avled. De två damerna (barnbarn till makarna Hedin) identifierar brev och brevskrivare, bilder och en del annat som ingår i leveransen. En ovanlig och mycket behjärtansvärd insats av de båda barnbarnen.

Övrigt

2014 har ofta kallats supervalåret. Därför gjorde personalen en planerad insats för att samla in partiernas propagandamaterial. Eftersom två av arkivarierna bor i andra kommuner än Karlstad, kunde de bidra med trycksaker som visade hur de olika partierna utformat valmaterialet lokalt i Torsby och Kristinehamns kommuner. Föreningsarkivet ägnar sig sedan slutet av 1970-talet åt insamling av valmaterial. Idén är helt enkelt att fånga upp forskningsmaterial. Ofta tänker inte partierna på att bevara sitt propagandamaterial utan när väl valtillfället är över kastas det mesta.

Information, forskarservice

Forskerservice allmänt

Som beskrivits i ovanstående text samverkar Föreningsarkivet i Värmland med Värmlandsarkiv (som bl a har landsarkivfunktion för länet), Karlstads kommunarkiv och Landstingsarkivet. Det innebär samverkan om forskarservice, utåtriktade aktiviteter, marknadsföring av arkivbestånden, viss kursverksamhet och viss projektverksamhet. Arkivcentrums forskarexpedition och forskarsal är öppen måndag-fredag (36 timmar). Tjänstgöringen i forskarexpeditionen fördelas enligt ett inarbetat system. Föreningsarkivets del i expeditjonsbemanningen är en heldag i veckan samt ett kvällspass per månad. Även Värmlands Släktforskarförening är med i bemanningen med en jourhavande som ger släktforskningshjälp i forskarsalen torsdagar kl 16-19. I den gemensamma

forskarexpeditionen finns tillgång till tusentals arkivförteckningar för både offentliga och enskilda verksamheter (både digitalt och i pappersform) samt ett antal digitala (hjälp)register och databaser. Många besökare ägnar sig åt släktforskning och tar i allmänhet del av sina källor digitalt (folkbokföring, domstolshandlingar mm) via forskarsalens datorer. Föreningsarkiven är i princip alltid tillgängliga i original. Föreningssektorn saknar resurser för massdigitalisering av frekventa materialgrupper på ett sådant sätt som genomförts i statliga arkiv under 25 år. Detsamma gäller även andra typer av enskilda arkiv (företagsarkiv, personarkiv, gårdsarkiv) och arkiven från kommuner och landsting.

Under 2014 har 3 216 besökare skrivit sina namn i Arkivcentrums besöksloggare. Det är en rejäl nedgång sedan 2013. Om man tillfogade de 209 personer som besökte Arkivens Dag i Zakrisdal skulle siffran i och för sig bli något bättre. Besöksstatistiken i Arkivcentrum stämmer överens med den generella trenden bland arkiven i Sverige – *de fysiska besöken i forskarsalarna minskar*. Däremot ökar besöken av skolklasser som bekantar sig med arkivmaterial i vårt Arkivcentrum. Värmlandsarkiv sköter statistiken kring skolbesöken, men flera tusen besök har registrerats. Den arkivpedagogiska verksamheten växer, vilket är helt i linje med de kulturpolitiska målen. Barn och ungdom ska stimuleras att ta del av kulturarvet. Under 2014 har Föreningsarkivet involverats ytterligare i samarbetet med Värmlandsarkiv om programverksamhet för att locka skolelever att forska i spännande arkiv.

Föreningsarkiven och forskningen 2014

Föreningsarkiven ger helt nödvändiga perspektiv då man forskar om regional och lokal utveckling. Man får närbkontakt med alla de värmlänningar som slutit sig samman i föreningsform för att lösa angelägna frågor i lokalsamhället. Föreningsarkiven används i hög grad av universitetsforskare, uppsatsskrivande studenter och grävintresserade hobbyforskare. Ibland är problemställningarna av övergripande regional natur, men också mera avgränsade, specifika frågeställningar förekommer. Forskarservicesamarbetet i Arkivcentrum Värmland ger stora möjligheter att sätta in föreningsarkiven i ett större sammanhang. Många ser de stora möjligheterna med att använda föreningsarkiven parallellt med offentliga källor, företagsarkiv etc. I statistikbilagan framgår att våra föreningsarkiv används flitigt ([bilaga 3](#)).

Under 2014 togs 702 *volymer* fram för forskares räkning varav 6 *volymer* lånades ut externt. Det är i och för sig en lägre siffra än för 2013, men med tanke på att besöken i forskarsalen minskat rejält är siffran ändå glädjande. Historiestudenter har använt föreningsarkiven i sina B-uppsatser. Lokalhistoriska forskare/hembygdsforskare inser också värdet att gräva i föreningarnas historia liksom släktforskare/individinriktade forskare. Användarna kommer från ett ganska brett spektra där även akademiska forskare i olika discipliner är representerade. Genom satsning på arkivpedagogisk verksamhet tillsammans med Värmlandsarkiv hoppas vi att elever från grundskolor och gymnasier ska upptäcka hur roliga och informativa föreningsarkiven är. Självfallet bedriver föreningarna själva forskning/dokumentationsverksamhet i sina arkiv, särskilt i samband med firandet av jubileer.

Under 2014 har personalen handlagt 396 *forskarförfrågningar* och andra ärenden som innebär sökning i arkivmaterialet. Ärendena är av mycket varierande karaktär. Ibland rör det sig om frågor som går ganska enkelt att besvara. Naturligtvis kommer också många förfrågningar som är både tidskrävande och komplicerade att handlägga. Förfrågningarna fungerar definitivt som indikator på att arkivet är efterfrågat och fyller en viktig servicefunktion.

Föreningsarkivet vill gärna inspirera akademiska forskare att upptäcka föreningsarkiven. Därför samarbetar arkivet och övriga parter i Arkivcentrum med historikerna vid Karlstads universitet. Målsättningen är att väcka intresse hos uppsatsskrivande studenter att använda källmaterial. Den 28 januari tog institutionerna i Arkivcentrum emot ett 60-tal B-studenter i historia. Arkivchefen inledde dagen med grundläggande information om arkiv, vad Arkivcentrum är och vilka resurser vi har gemensamt. Under eftermiddagen cirkulerade studenterna i huset i ett stationssystem. Föreningsarkivets personal tog emot studenterna på plan 4 och kunde knyta informationen till en utställning som fanns där. Under våren valde ett tiotal studenter att skriva uppsats med föreningsarkiv som utgångspunkt.

Under 2014 lades två avhandlingar inom historieämnet fram på Karlstads universitet med mycket stark koppling till källmaterial i Föreningsarkivet i Värmland. Den 28 mars disputerade Ramona Ivener med avhandlingen "*Kunskapens händer*" som analyserar mäns lärande i bruksorten Lesjöfors. Den 17 oktober var det dags för Anders Forsell att lägga fram sin doktorsavhandling "*Kommunala ideal och politisk verklighet*". En jämförande studie mellan de frisinnades (Folkpartiets föregångare) organisering i Filipstad och Skövde 1880-1920. I båda fallen hade Föreningsarkivets samlingar utnyttjats mycket flitigt. De nybakade doktorerna tackade båda Föreningsarkivet för god service och hjälp i sina förord, vilket naturligtvis är mycket hedrande.

Skribenten Gunvor Nyman forskar om Kvastpartiet i Karlstad, ett lokalt "missnöjesparti" som började blanda sig i lokalpolitiken mot slutet av 1930-talet. Dessutom har hon fortsatt att följa August "Gula faran" Andersson, en tusenkonstnär som jobbade på Värmlands Folkblad åren kring 1910. I februari medföljde Gunvor Nyman personalen till Zakrisdal för att gå igenom en större kvantitet politiska handlingar. Föreningsarkivet gör sådana undantag ibland för att slippa köra stora mängder arkiv till forskarsalen.

I juli kom ättlingar till samme August Andersson på besök från Skåne i sällskap med en släkting till landshövding Ivar Wennerström. Andersson och Wennerström hade arbetat tillsammans då man försökte starta och driva arbetartidningen Värmlands Folkblad kring 1910. Bl a hade man intresse av att ta del av Ivar Wennerströms arkiv som finns i Föreningsarkivet.

Hembygdsforskaren Valter Berg, Gustavsfors, studerade urmakaren Jon Mobäcks öde i Nathan Hedins samling. Resultatet publicerades som temanummer av Sällskapet för Gustavaforsknings tidskrift.

Historiestudenten Åsa Melin inledde under hösten studier för en C-uppsats i det spännande arkivet efter Värmlands Arbetarkvinnors Semesterhem Frykenstrand. Semesterhemsverksamheten startade i slutet av 1930-talet och är av stort intresse både socialhistoriskt och när det gäller forskning om kvinnors situation och villkor.

Redaktören för släktforskarnas tidskrift *Värmlands Anor*, Åke Hörnqvist, besökte Föreningsarkivet och fick information om *Linus Brodins samling*. Skriftställaren Brodins fantastiska arkiv är ett av de mest använda i Föreningsarkivet och innehåller stoff för mängder av forskningsinriktningar.

Boel Lindberg, musikprofessor i Lund, besökte Arkivcentrum under ett par dagar i november. Det visade sig att arkivet efter *Wermlands Musikaliske Harmoniske sällskap* som finns i Föreningsarkivet närmast är av riksintresse. Handlingarna, som är från 1810-tal och framöver, utforskades för en festskrift till en kollega. Dessutom skulle Värmlandsmaterialet användas i en artikel i en historik om ett motsvarande sällskap i Visby. Lindberg blev mycket imponerad av innehållet i vårt värmländska musiksällskap och återkommer för att forska om efterföljaren Wermländska Soiréesällskapet.

Väsebor studerade norra delen av hemsocknen och resultatet publicerades i boken "*Bygd i förvandling. Folk och gårdar i norra Väse*". Den fina bygdeboken är ett bra exempel på hur viktigt det är att utnyttja källmaterial för att få en nära bild av olika aktiviteter i bygderna. Och att man inte får glömma bort föreningarnas innehållsrika arkiv.

Under hösten återkom gruppen som dokumenterar *Centerpartiets historia i Kils kommun*. Det var tredje året i följd och turen hade kommit till Boda församling/socken. Kontaktperson har som tidigare varit Bo Johansson, Kil. Man har målsättningen att kunna publicera resultatet.

Den här redovisningen syftar naturligtvis inte till att vara fullständig. Istället ger det styrelse, medlemsorganisationer och andra som läser verksamhetsberättelsen inblick i olika forskningsinriktningar som kan tillgodoses i de rikhaltiga föreningsarkiv vi förvaltar och tillgängliggör.

Föreningsarkiven och släktforskarna

Släktforskardagarna i Karlstad 30-31 augusti

Föreningsarkivet deltog i samverkan med övriga institutioner i Arkivcentrum i *Släktforskardagarna i Karlstad 30-31 augusti*. Värmlands Släktforskarförening var värd för det riksomfattande arrangemanget, som tycks växa år från år. Släktforskardagarna var förlagda till KCCC och Arkivcentrum fanns bland medarrangörerna. Förutom aktiviteter i Arkivcentrums väl tilltagna gemensamma monter visades den nyproducerade skärmutställningen om Karlstadparet Gerda och Mauritz Hellberg. Allt för att illustrera att det finns spännande information om värmlänningar i samtliga institutioner i Arkivcentrum, både bilder och dokument. Arkivchef Sande fanns bland föredragshållarna och gjorde en timplång presentation av Arkivcentrum Värmland. Den dubblerades faktiskt p g a det stora intresset. Sammanlagt fick drygt 130 personer höra om möjligheterna att forska i vår unika centrumbildning. Drygt 5 000 personer strömmade genom KCCC under de två dagarna och folk var mycket intresserade och frågvisa. Föreningsarkivet tog emot dussintalet ärenden på plats och under veckorna efteråt kom det in ytterligare frågor. Värmlandsarkivs helt nya skärmutställning med TV-monitorer och annan bildvisningsutrustning samt utställningsdel blev väldigt populär.

Naturligtvis krävde deltagandet i den stora mässan resurser både personellt och penningmässigt. Dessutom krävdes ett tiotal planeringsmöten under året för att samordna arkivens insatser. Satsningen kändes värd all nedlagd arbetstid och även kostnaderna vi hade för olika delar. Dessutom var det viktigt att ställa upp som en stabil partner för släktforskarna i Värmland.

I början av december inbjöds arkivchefen, som hade medverkat vid Släktforskardagarna, till en festlighet i Residenset. Släktforskarföreningen anordnade ett föredrag med författarinnan Ewa Kaijser. Hon berättade mycket fängslande om den sanna bakgrunden till boken och TV-serien "Fröken Frimans krig". Ett trevligt avslut för alla som hade jobbat ideellt med arrangemanget.

Annika Eriksson har informerat släktforskningscirklar från ett par studieförbund under året. Kursledaren Hans Olsson, Värmlands Släktforskarförening, tycker att det är vettigt att leda in nybörjarna på lite nya tankar. De får inblick i att det finns så mycket mer än folkbokföring och bouppteckningar att fördjupa sig i när man vill skapa sig en bild av förfäderna.

Arkivens Dag

Arkivcentrums parter valde att följa det rekommenderade nationella temat "Orostider". Då var det mycket lämpligt att välkomna besökarna i bergrummen i den forna ammunitionsfabriken i Zakrisdal, etablerad under beredskapsåren. Under fyra timmar den 8 november slog arkiven upp portarna till arkivdepån i Zakrisdal. Intresset blev stort och det kom 209 besökare som togs emot av lottor, soldater i olika munderingar och luftskyddspersonal. Dagen till ära fanns en autentisk kokvagn på plats och besökarna serverades ärtsoppa med dryck. Mycket uppskattat förstås. Värmlandsarkiv och Föreningsarkivet visade sina magasin växelvis. Eftersom publiken kom i en strid ström var det ett smart drag att schemalägga visningarna. Föreningsarkivets tre visningar var "fullbokade". Många uppskattade utställningen som illustrerade bredden på föreningarnas arkiv. Det var ex krigsbarnskommittén från första världskriget, Spanienkommittéerna från inbördeskriget i Spanien, flera organisationers omfattande arbetsinsats under beredskapsåren, kalla kriget med rädslan för "Atombomben", solidaritetsrörelser för Sydafrika och Vietnam mm. För att locka runt besökarna till samtliga aktiviteter sammanställde arkiven en gemensam tipspromenad. Många gick tipsrundan och priserna bestod av egenproducerade böcker, dvd-skivor etc. Värmlandsarkiv visade sin nya utställning med både bildväxling och filmade inslag. Landstingsarkivets skildring av olika farsoter som härjat väckte stort intresse. Även Värmlands Släktforskarförening deltog och höll till i Zakristorpet, d v s vår fina friggebod under jord. Arrangemanget blev både välbesökt och lyckat. Media uppmärksammade Arkivens Dag med ett långt inslag i Radio Värmland och även NWT fanns på plats. Det är alltid svårt att förutse intresset hos allmänheten, men med fin besöksiffra och bra mediebevakning var arkiven nöjda efteråt.

Arkiv i Skolan

Sedan 2013 är Föreningsarkivet direktinvolverat i olika aktiviteter gentemot skolorna i länet. Samverkan om skolverksamheten sker i första hand med Värmlandsarkiv. Det innebär planering av nya programaktiviteter, förberedelser med inköp av rekvisita, genomförande, marknadsföring och annat. Färdiga programpunkter kan beställas av skolorna från en lektionstimme upp till heldagsaktiviteter.

Under våren dramatiserades historia under rubriken "Tysken kommer". Flera vandringar från Sandgrundsudden via Residenset till Pilgrensugatan genomfördes. Vid dessa dramatiseringar med personal i tidsenliga kläder illustreras hur det var att leva in på det ockuperade Norge under 1940-talet med ex flyktingproblematiken. Parallellt med allt solidaritetsarbete med våra nordiska grannar fanns aktiva nazistsympatisörer med Furugård i spetsen. Tanken är att koppla dåtidens händelser till vad som sker i nutid med stora flyktingströmmar till Sverige och med nynazismen som florerar.

Årets största satsning var en *tidsresa för skolbarn* i klasserna 3-6 förlagd till Mariebergsskogen. Aktiviteten går ut på att skildra livet vid en nödhjälpsbostad i Karlstad efter stadsbranden 1865. Föreningsarkivet, Värmlandsarkiv och hemslöjdskonsulenten Carina Olsson samarbetade med Mariebergsskogen. Det var viktigt för att kunna hålla till i passande miljö och för att fylla en skoldag med vettiga aktiviteter enligt gammalt snitt. Annika Eriksson medverkade i förberedelserna, som exempelvis sömnad av klassuppsättningar av tidsenliga kläder. Vidare hade Annika huvudansvar för att med elevernas hjälp koka grönsakssoppa över öppen eld och utspisningen av barnen. Eleverna deltog med liv och lust i vedsågning, matlagning, tvättning av kläder, övningar med riktiga brandsprutor och mer därtill. Ett dussin arkivpersonal och lärare var aktiva i "rollspelet" under de två dagarna. Enda besvikelsen var att den massmediala uppmärksamheten inte blev särskilt stor. Tråkigt eftersom projektet "Tidsresan" är helt unikt.

Vid ett par tillfällen under året har arkivpersonal hållit till i centrala Karlstad för att marknadsföra skolverksamheten och Värmlandsarkivs utgivning av dvd-skivan "Bilder från förr". Man har klätt ut sig i äldre klädespersedlar för att ge det hela en historietouche. I julruschen delade man ut julklappar för att fånga allmänhetens intresse. Vid en av vandringarna blev gruppen förstasidesstoff i både Värmlands Folkblad och tidningen Metro, när man avrundade sin vandring på ett nostalgicafé. Vid ett annat tillfälle filmades "truppen" och filmen visades på Karlstadsbussarna.

Annika Eriksson har deltagit i aktiviteter kopplade till skolverksamheten i sammanlagt 90 timmar. Det är mycket värdefullt att delta eftersom i förlängningen är detta ett sätt att nå de uppväxande generationerna. Budskapet som vi förmedlar är att *arkiven är för alla*. Och en del av det tillgängliga kulturarvet är *föreningsarkiven*.

Övriga externa kontakter och arrangemang

Säfflesatsning på 1950-tal

1951 fick Säffle stadsrättigheter och blev på så sätt Sveriges sista stad. Under 2014 valde kommunen att uppmärksamma 1950-talet genom en helårssatsning på programverksamhet i samarbete med föreningar och andra aktörer. Föreningsarkivet, Landstingsarkivet och Värmlandsarkiv visade en gemensam utställning på Säffle bibliotek mellan 28 april och 4 september. "*Arbete och fritid i 1950-talets Säffle*" blev titeln på den ganska opretentiösa utställningen. Den marknadsfördes i en diger katalog över utställningar, arrangemang och annat som försiggick under 2014. Vår kontaktperson var Camilla Bark, projektanställd av kommunen för att samordna 50-talssatsningen. Hon såg bl a till att öppningen av utställningen fick lite festlig inramning. Anders Hjertén, t f kulturchef, invigde utställningen och ett drygt 20-tal personer lyssnade. Publiken började omgående tipsa oss om vilka som fanns på bilderna som exponerades. Det hela verkade uppskattat. Säffle-Tidningen var på plats och publicerade en tvåspaltare om vår satsning. Samarbetet med bibliotekspersonalen fungerade alldeles utmärkt och vid rivningen av utställningen blev vi uppmanade att ordna fler aktiviteter i Säffle. Det är väldigt viktigt att aktivera sig i flera orter än Karlstad, eftersom vi är ett arkiv för hela länet.

"Tryggare förening för alla" kallade Karlstads kommun sin utbildning som anordnades under tre vårvällar. Utbildningen var avsedd att motverka särbehandling och mobbing i föreningslivet. Annika Eriksson deltog från Föreningsarkivet. Kursen riktade sig främst till idrottsklubbarna i kommunen, men även andra organisationer som erhåller bidrag uppmanades att delta. Ett fullmäktigebeslut om antidiskriminering ligger som grund för detta.

I februari arrangerade Region Värmland en halvdag om tillgänglighetsfrågor. Det är ett prioriterat område i politiken att alla ska kunna ta del av det kulturlivet erbjuds. Representanter från Handikapprörelsen fanns på plats och från Föreningsarkivet deltog Annika Eriksson.

Åsa Vålvik deltog som representant för Föreningsarkivet i en upptakt för "Kultur hela vägen" med Karlstads kommun och Karlstads universitet som initiativtagare/huvudaktörer. Det var mycket föreningsfolk på plats och förmodligen får träffen en uppföljning under 2015.

I april deltog Annika Eriksson då Idrottshistoriska Sällskapet hade ett "Idrottshistoriskt café" i Seniorernas Hus i samband med IF Götas 110-årsjubileum.

16 april anordnades ett seminarium i Arkivcentrum Värmland till minne av arkivchefen Thomas Kvarnbratt. Föreningen Bergslagsarkiv hade arrangerat det hela och under dagen erbjöds en handfull intressanta föredrag. Dessutom medverkade *Granny K*, en av de orkestrar som Thomas spelade med i. Hela personalen fick möjlighet att delta i det fina seminariet.

25 september sammanträffade arkivchefen med Lisbeth Staaf-Igelström, ordförande i PRO Värmland, för att undersöka intresset för samarbete om minnesverksamhet med koppling till föreningslivet.

16 oktober presenterade styrelseledamoten Elsa Hallbäck och arkivchefen Föreningsarkivets verksamhet för arbetsutskottet i Kristinehamns Kulturnämnd. Besöket hos nämnden är obligatoriskt för föreningar som ansöker om bidrag.

I november tog arkiven gemensamt emot historiektor Anki Högman, Karlstads universitet. Hon presenterade planerna på en ny magisterutbildning med viss kulturarvsprofil. Arkiven kunde ge henne vissa kompletterande idéer, bl a gällande föreningslivets och civilsamhällets roll.

11-12 november fick arkivchefen möjlighet att delta i Folkrorelsernas Arkivförbunds höstkonferens i Uppsala. Arkivförbundet gav generöst nog bidrag för att arkivet skulle kunna vara på plats. En programpunkt rörde kulturpolitiken i landet. Är kulturen lönsam? Kulturredaktören och debattören Ulrika Knutsson höll ett bra inlägg med tankar om detta. Under andra dagen befann vi oss i Industriminnesföreningens lokaler. Där fick deltagarna höra om Uppsalas utveckling från industristad till tjänstestad, en utveckling där förstas universitetet haft en viktig roll. Vid konferensen redovisades även utredningen ang samgående mellan arkivorganisationerna Folkrorelsernas Arkivförbund (organisationer och föreningsarkiv) och Näringslivsarkivets Förening (företags-/näringslivsarkiv). Svaret blev att det kanske kan vara något framöver, men inte nu. Alltså ett Njaa, som utredaren från Arkiv Västmanland uttryckte saken.

Kursverksamhet

Under våren pågick B-kurs i Arkivkunskap och Föreningsarkivets personal handledde fyra arkivstudenter. En av dessa, Johan Jonsson, gjorde sin slutuppgift med ett ordnings- och förteckningsarbete i Deje Folkets Husförening. Som del av redovisningen presenterade Johan föreningen och dess arkiv i en utställningsmonter i anslutning till Edbergssalen. Vid årsmötet den 15 maj kunde deltagarna se utställningen och den fanns kvar som blickfång över sommaren.

I september inleddes universitetets A-kurs i Arkivkunskap med ca 15 deltagare. Arkivchefen undervisade under hösten. Från november handledde Föreningsarkivets personal hela gruppen en dag i veckan under ca 8 veckor. Genom att arbeta med ett antal föreningsarkiv lärde sig studenterna grunderna om hur man praktiskt ordnar och förtecknar arkiv. Att fungera som praktikplats för arkivstudenterna har blivit tradition för Föreningsarkivet. Det är väldigt positivt

att få hjälp av studenterna samtidigt som det blir ett trevligt avbrott i vardagslunken.

Information, mediakontakter

Föreningsarkivet och Arkivcentrum har förekommit i media vid ett antal tillfällen under 2014. Det är först och främst i dagspressen, men även i ett par radioinslag.

När arkiven öppnade utställningen "Arbete och fritid i 1950-talets Säffle" den 28 april kom Säffle-Tidningen och gjorde ett reportage med bild på arkivpersonalen framför utställningsskärmarna.

Media har uppmärksammat verksamheten gentemot skolorna vid flera tillfällen under året. Detta redovisas under rubriken Arkiv i Skolan ovan.

En ny, läcker broschyr framställdes lagom till Släktforskardagarna i augusti. Eftersom arkivets namn ändrats nyligen beställdes även en ny roll-up lagom till arrangemanget i KCCC.

Två kommunikatörer från Region Värmland besökte vårt magasin i Zakrisdal och fotograferade ett drygt hundratal affischer. De lägger helt sonika affischerna "i lager" och vid behov kommer man att plocka av dessa och använda som illustrationer på Region Värmlands webb och till annan kommunikation.

På Arkivcentrums gemensamma webbplats finns en undersida som presenterar Föreningsarkivet. Adressen är www.arkivcentrumvarmland.se/fa.html. Hemsidan är mycket enkelt utformad med basinformation om föreningsarkivets verksamhet och servicen som erbjuds till organisationerna. Via sidan ges vissa enkla tips om arkivhantering för föreningslivet och dessutom visas några exempel ur samlingarna. Sidan är ett sorgligt kapitel och under 2015 måste sidan omarbetas och bli mer aktuell.

Slutord

Styrelsen i Föreningsarkivet konstaterar att 2014 varit ett särdeles intensivt verksamhetsår. När det gäller antal leveranser och inkomna arkiv så är det närmast ett rekordår. Uppenbarligen ökar det värmländska organisationslivets efterfrågan av arkivets service och tjänster år för år, vilket också framgår i berättelsens statistikbilaga (bilaga 3).

Universitetsforskare och studenter använder frekvent arkivets omfattande samlingar av föreningsarkiv för uppsatser och avhandlingar. Under 2014 disputerade två historiedoktorander vid Karlstads universitet, båda med avhandlingar som hämtat mycket forskningsunderlag i Föreningsarkivet. Besöksiffrorna i den gemensamma forskarsalen är tyvärr vikande. Det gäller glädjande nog inte framtagningen av handlingar ur våra spännande föreningsarkiv, som fortfarande ligger högt.

Under 2014 ökade Föreningsarkivets deltagande i olika aktiviteter gentemot skolorna i länet. Samverkan om skolverksamheten sker i första hand med Värmlandsarkiv. Denna ökning var dessutom helt i linje med utfästelser i den regionala kulturplanen. I statistik som överlämnats till Kulturrådet framgår tydligt att Föreningsarkivets möten med barn och ungdom ökat betydligt. Föreningsarkivet har varit aktivt i planering av nya programaktiviteter, förberedelser, inköp av rekvisita, genomförande av rollspel, marknadsföring etc. Skolorna kan numera välja bland färdiga programpunkter, alltifrån en lektionstimme till heldagsaktiviteter.

Under 2014 har samverkan med Värmlands Släktforskarförening varit omfattande. Arkivcentrum var dessutom en av samarrangörerna vid de välbesökta Släktforskardagarna i Karlstad i slutet av augusti. Här bidrog Föreningsarkivet med ny utställning och nyproducerat informationsmaterial, föredragsverksamhet m m. Arrangemanget blev en jättesuccé med hela 5 000 besökare under två dagar.

”Arbete och fritid i 1950-talets Säffle” i Säffle blev titeln på den utställning arkiven visade i Säffle bibliotek under sommarmånaderna. Säffle kommuns 1950-talsatsning på var ett bra tillfälle att gripa i flykten. Utställningsverksamheten resulterade i positiva kontakter med kommunens Kulturförvaltning och med det lokala föreningslivet.

De värmländska kommunernas ledande politiker uppvaktades i början av året. Resultatet blev att Föreningsarkivets förslag till rättvis debiteringsmodell för serviceavgift godkändes av alla. Samtliga kommuner (Karlstad har en särställning) kommer att betala serviceavgift under 2015. Det är ett mycket viktigt steg i arbetet med att stabilisera Föreningsarkivets bräckliga ekonomi.

Frågan om en ev verksamhetsövergång till Region Värmland/Värmlandsarkiv har fortsatt varit föremål för styrelsens diskussioner. Frågan har tappat en del fart genom att Föreningsarkivets ekonomi inte har den stabilitet som Regionen fordrar för att genomföra processen. I dagsläget saknar Föreningsarkivet helt enkelt de pengar som behövs för att ersätta Region Värmland för olika tjänster.

Slutligen vill styrelsen rikta ett tack till Karlstads kommun och de övriga kommuner som gett arkivet ekonomiskt stöd, till Region Värmland och våra medlemsorganisationer. Dessutom riktas ett stort tack till våra samarbetspartners i Arkivcentrum Värmland och Värmlands Släktforskarförening efter detta ovanligt samverkansintensiva år. Slutligen vill styrelsen tacka personalen och framhålla att deras hängivna arbete varit förutsättningen för ett så framgångsrikt verksamhetsår.

Karlstad i mars 2015

Christer Alnebratt
ordförande

Per Brunström

Åse Gustafsson

Björn-Olov Hallberg

Elsa Hallbäck

Lena Hassellund

Viola Jansson

Lillemor Johansson

Inga-Lill Röhr

Leif Spännar

Martin Stolare

/Berith Sande

Medlemsorganisationer i Folkrörelsernas arkiv för Värmland 2014-12-31

Bildningsorganisationer

ABF Värmland
 Alsters Folkdanslag
 Filmstudion MOWIE
 Folkbildarna i Värmland
 Folkuniversitetet
 Försvarsutbildarna Värmland
 Konstfrämjandet i Värmland
 Konstföreningen i Ulvsbytrakten KRUT
 Manskören Iris, Arvika
 Medborgarskolan Värmland Örebro
 NBV Värmland
 Riksteatern Värmland
 Sensus region Mellansverige
 Slottsbrons Musikkår
 Studieförbundet Norra Värmland
 Studieförbundet Värmland Bergslagen
 Studieförbundet Bilda Svealand
 Studieförbundet Vuxenskolan Värmland
 Ulvsby Folkdanslag
 Värmlands Konstförening
 Värmlands läns 4H
 Värmländska Folkdansringen

Fackföreningar

Bygg 29:an Värmland
 GS avd 11 Värmland/Dal
 Handelsanställdas Förbund avd 17
 IF Metall Värmland
 IF Metall Östra Värmland
 Kommunal Västra Svealand, avd 03
 Ledarna
 Livsmedelsarbetareförbundet
 LO-distriktet Örebro och Värmland
 Pappers avd 36 Skoghall
 SAC Södra distriktet
 SEKO Post Värmland
 SEKO Västra Svealand
 Sv Elektrikerförbundet avd 16
 Sv Målareförbundet avd 6 Svealand, Sektion 3
 Unionen Värmland
 Visions center i Västerås
 Värmlands Journalistförening
 Värmlands Polisförening, Förbundsområde
 Värmland
 Värmlands Tandläkareförening

Idrottsföreningar

Bandyförbundet distrikt Mellansverige
 Färjestads BK, Karlstad
 Karlstad Båtklubb
 Karlstad Korpörening

Karlstads Simsällskap
 Karlstads Tennisklubb
 Mellansvenska Gymnastikförbundet
 Orienteringsklubben Tyr
 SDF Korpen Värmland
 Värmlands Bordtennisförbund
 Värmlands Fotbollsförbund
 Värmlands Friidrottsförbund
 Värmlands Handikappidrottsförbund
 Värmlands Idrottsförbund
 Värmlands Ishockeyförbund
 Värmlands Orienteringsförbund
 Värmlands Ridsportförbund
 Värmlands Skidförbund
 Värmlands Skolidrottsförbund
 Värmlands Skyttesportförbund
 Västra Svealands Bågskytteförbund
 Wermlands Simförening

Nykterhetsorganisationer

IOGT-NTO Logen 1032 Myran, Forshaga
 IOGT-NTO Logen 389 Ägir, Karlstad
 IOGT-NTO Värmland
 MHF Bergslagen
 Nykterhetsrörelsens Scoutförbund Värmlands
 distrikt
 Verdandi Värmland/Dal
 Värmlands Blåbandsdistrikt
 Värmlands Nykterhetsförbund

Politiska organisationer

Arvika Arbetarekommun
 Centerkvinnorna i Värmland
 Centern i Filipstad
 Centerpartiet i Värmland
 Centerpartiets Ungdomsförbund Värmland
 Folkpartiet-Liberalerna Värmlands förbund
 Miljöpartiet de gröna i Värmland
 Moderaterna i Värmland
 S-Kvinnor i Värmland
 Sjukvårdspartiet i Värmland
 Skoghalls Socialdemokratiska Arbetarekommun
 Socialdemokrater för Tro och Solidaritet i
 Värmland
 Socialdemokraterna i Karlstad
 Socialdemokraterna i Värmland
 SSU Värmland
 Torsby Nordvärmlands Arbetarekommun
 Unga Örnar Värmland
 Vänsterpartiet Värmland
 Årjängs Socialdemokratiska Arbetarekommun

Religiösa organisationer

Baptisternas Svealandsdistrikt
 Frykeruds Missionsförsamling
 Hammarö-Skoghalls Missionsförsamling
 Svenska Kyrkans Unga i Karlstads stift
 Svenska Missionskyrkan/SMU i Örebro,
 Värmland/Dal

Övriga organisationer

Astma- och Allergiföreningen Värmland
 Bergslagens Älghundsklubb
 Boda Hembygdsförening
 Boliviavännernas Insamlingsstiftelse
 Borgebols Samfällighetsförening
 Brf Brandmästaren, Karlstad
 Brf Felix, Karlstad
 Brf Kasernhöjden 11, Karlstad
 Brf Kyrkbacken, Karlstad
 Brf Näcken, Karlstad
 Brf Polketten, Hammarö
 Brf Tjärnheden, Deje
 Brottsförebyggande Centrum i Värmland
 Centrum för Mänskliga Rättigheter i Värmland
 Civilförsvarsförbundet Värmland
 DHR Värmlands distrikt
 Forshaga Folkets Hus
 Forshaga Hembygdsförening
 Frykeruds Hembygdsförening
 Föreningen Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
 Värmland
 Föreningen Grums Hembygdsarkiv
 Föreningen Karlstad Lever
 Föreningen Norden i Arvika
 Föreningen Norden i Hagfors
 Föreningen Norden i Kristinehamn
 Föreningen Norden Värmlands distrikt
 Föreningen Värmlandslitteratur
 Föreningen Värmländsk Kultur
 Grava Hembygdsförening
 Hammarö Hembygdsförening
 Handikappförbunden Värmland
 Handikappföreningarna Karlstad
 Hjärt- och Lungsjukas förening Hagfors Munkfors
 Hjärt- och Lungsjukas förening i Karlstad m o
 Hjärt- och Lungsjukas förening i Värmland
 Hushållningssällskapet Värmland
 Hyresgästföreningen Region Mitt
 Hörselskadades Förening i Karlstad m o
 Hörselskadades Riksförbund Värmlandsdistriktet
 ILCO Värmland
 Jägareförbundet Värmland
 Karlstads Dövas Förening
 Karlstads Koloniträdgårdsförening

Karlstads Rotaryklubb
 LRF Värmland
 Läns hemslöjdsföreningen i Värmland
 Majblommeföreningen i Karlstad
 Nors Hembygdsförening
 NTF Värmland
 Nyeds Hembygdsförening
 Odd Fellowinstitutionernas i Karlstad
 gemensamma Ekonomiutskott
 Polisens Veteranklubb i Värmland
 PRO Arvika
 PRO Forshaga
 PRO Hagfors
 PRO Handels
 PRO Karlstad Samorganisation
 PRO Karlstad Västra
 PRO Kronoparken, Karlstad
 PRO Nyed
 PRO Värmland
 Prostatacancerföreningen Värmland
 RSMH Kalstasola
 Rädda Barnen Värmlands distrikt
 Röda Korset Region Mellan
 Skoghalls Folketshusförening upa
 Solör Värmland Finnkulturförening
 SPF Solstad Karlstad
 SPF Värmlands distrikt
 Stiftelsen Erlandergården i Ransäter
 Stiftelsen Rattsjöes Skogsvårdsfond
 Sv Turistföreningen STF Värmland
 Svensk-Engelska Föreningen i Karlstad
 Svenska Livräddningssällskapet SLS Värmland
 Svenska Rasfjäderfäförbundet
 Svenska Taxklubben
 Synskadades Riksförbund SRF Värmland
 Villaägarna i Hammarö
 Vulkanerna Degerfors IF supporterklubb
 Vågmästarens Samfällighetsförening, Karlstad
 Värmlands Folkets Hus och Parker Region
 Värmlands Hembygdsförbund
 Värmlands Idrottshistoriska Sällskap
 Värmlands Kennelklubb
 Värmlands läns Diabetesförening
 Värmlands läns Kalkningsförbund
 Värmlands Släktforskarförening
 Värmländska Akademien
 Värmländska Provinsiallogen
 Väse Hembygdsförening

FÖRENINGSAARKIVET I VÄRMLAND			
RESULTATRÄKNING 2014		2013	2014
Intäkter			
Bidragsintäkter			
	Statsbidrag	294 000,00	300 000,00
	Region Värmland	327 000,00	399 000,00
	Region Värmland hyresbidrag	368 000,00	368 000,00
	Karlstads kommun	275 000,00	228 000,00
	Karlstads kommun hyra	135 000,00	135 000,00
	Arvika kommun	12 000,00	12 000,00
	Forshaga kommun	2 850,00	2 850,00
	Grums kommun	0,00	4 459,00
	Hagfors kommun	8 000,00	0,00
	Hammarö kommun	7 200,00	7 500,00
	Kristinehamns kommun	10 000,00	12 000,00
	Torsby kommun	5 000,00	6 018,00
	Årjängs kommun	3 400,00	3 400,00
	Övriga bidrag		2 500,00
Summa bidrag		1 447 450,00	1 480 727,00
Avgifter			
	Medlemsavgift 1	134 200,00	126 860,00
	Medlemsavgift 2	28 800,00	28 400,00
	Serviceavgifter	405 480,00	416 820,00
	Leveransavgift	13 675,00	25 740,00
Summa avgifter		582 155,00	597 820,00
Övriga intäkter			
	Medlemskonsultation/utbildning	22 451,00	16 500,00
	Övriga intäkter	2 558,00	921,81
	Bokförsäljning egen	350,00	1 280,00
Summa övriga intäkter		25 359,00	18 701,81
Räntor			
		2 206,82	610,35
Summa intäkter		2 057 170,82	2 097 859,31
Upplösta avsättningar		80 000,00	10 000,00
Sammanräknade intäkter		2 137 170,82	2 107 859,31
Öresutjämning		-21,51	
		2 137 149,31	2 107 859,31

FÖRENINGSA R K I V E T I V Ä R M L A N D			
RESULTATRÄKNING 2014		2013	2014
Kostnader			
Personalkostnader			
	Löner	1 064 201,65	1 052 104,30
	Arbetsgivaravgifter	328 859,00	325 658,00
	Arbetsmarknadsförsäkringar	7 799,00	8 407,00
	Pensionskostnader	67 065,00	75 216,00
	Reseersättning	5 047,25	3 207,07
	Löneskatt	14 896,00	17 496,00
	Övriga personalkostnader	1 979,00	361,00
	Företagshälsovård	4 860,00	0,00
	Personalutveckling	2 907,00	3 860,00
	Summa personalkostnader	1 497 613,90	1 486 309,37
Materialkostnader			
	Förbrukningsmaterial, aktomslag	1 175,00	2 497,00
	Kontorsmaterial, trycksaker	7 963,03	7 395,14
	Summa materialkostnader	9 138,03	9 892,14
Administrationskostnader			
	Porto	5 924,00	5 290,00
	Tele	41 810,97	31 389,90
	Datatjänster/ Kommunikation	21 965,00	23 647,75
	Övriga administrationskostnader	7 014,00	9 034,50
	Köp av tjänst	0,00	21 300,00
	Summa administrationskostnader	76 713,97	90 662,15
Övriga kostnader			
	Hyra	500 000,00	507 300,00
	Företagsförsäkring	4 636,00	4 649,00
	Bevakning	7 235,00	7 365,00
	Reklam	1 760,94	3 238,19
	Övrigt	6 161,18	7 112,00
	Summa övriga kostnader	519 793,12	529 664,19
Projekt			
	Marknadsföring	0,00	10 122,09
	Arkivens dag	358,00	1 879,13
	Summa projektkostnader	358,00	12 001,22
	Förluster kundfordringar	2 210,00	0,00
	Räntekostnader	180,00	197,00
	Summa kostnader	2 106 007,02	2 128 726,10
	Sammanräknade kostnader	2 106 007,02	2 128 726,10
	Årets resultat	31 142,29	-20 866,94
		2 137 149,31	2 107 859,20

FÖRENINGSA R K I V E T I V Ä R M L A N D			
BALANSRÄKNING 2014	2013	2014	
Tillgångar			
Omsättningstillgångar			
Kassa	265,00	1 426,00	
Plusgiro	29 825,70	13 702,80	
Bank	162 029,17	175 194,78	
Placeringskonto	108 695,93	253 306,10	
KF-konto	305,99	306,17	
Kundfordringar	78 460,00	32 095,00	
Förutbetalda kostnader	4 081,00	3 738,00	
Summa omsättningstillgångar	383 662,79	479 768,85	
Summa tillgångar	383 662,79	479 768,85	
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserad vinst	-64 382,50	-33 240,21	
Årets resultat	31 142,29	-20 866,94	
Summa eget kapital	-33 240,21	-54 107,15	
Kortfristiga skulder			
Leverantörskulder	174 405,00	298 118,00	
Skatt, anställda	24 981,00	22 640,00	
Arbetsgivaravgifter	29 854,00	27 459,00	
Löneskatt	33 181,00	32 392,00	
Uppl. Semesterlöner	4 482,00	11 267,00	
Avsatta medel	50 000,00	40 000,00	
Checkkredit	100 000,00	100 000,00	
Övriga kortfristiga skulder	0,00	2 000,00	
Summa kortfristiga skulder	416 903,00	533 876,00	
Summa Eget kapital och skulder	383 662,79	479 768,85	

Statistik 2010 - 2014**Besök, leveranser, forskarärenden och utlån mm**

	2010	2011	2012	2013	2014
Mottagna leveranser	97	94	125	101	121
Mottagna arkivbildare	223	167	267	170	344
Mottagna hyllmeter			91,2	88,2	125,4
Mottagna volymer					2306
Återtagna arkivbildare	1	3	2	3	2
Nya förteckningar	54	106	91	75	47
Kompletterade förteckningar	62	59	52	84	62
Antal nya förtecknade volymer	851	861	878	743	710
Förtecknade hyllmeter			40,04	33,06	31,75
Registrerade besök*	4511	4281	4284	4092	3216
Framtagna volymer till forskarsal	590	455	714	830	696
Framtagna volymer för externlån	507	74	76	83	6
Handlagda ärenden	344	301	527	308	396

*Gemensamt för Arkivcentrum Värmland

Typfördelning av förtecknade arkiv hos Föreningsarkivet i Värmland år 2014

Bildningsorganisationer	345
Fackliga organisationer	1359
Idrottsföreningar	363
Nykterhetsföreningar	736
Politiska föreningar	701
Religiösa föreningar	724
Övriga ideella föreningar	1199
Person- och släktarkiv, samlingar	144
Summa	5571

Föreningsarkivet i Värmland

Revisionsberättelse

Vi har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning i *Föreningsarkivet i Värmland* för år 2014. Det är styrelsen som har ansvaret för handlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen.

Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid mot föreningens stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning med god redovisningssed i Sverige.

Styrelsens ledamöter har enligt vår uppfattning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Vi tillstyrker att årsmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Karlstad i april 2015

Lars Gunnar Sander

Anna-Karin Berglund